

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

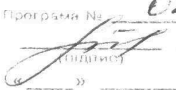
Проректор
з науково-методичної та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1.2.2 ПП Вступ до спеціальності

напрямок підготовки 6.010102 «Початкова освіта»
Педагогічний інститут

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554	
Початковий відділ моніторингу якості освіти	
Програма №	0278
	(пр.законне місце)
»	23 16

Київ – 2016 рік

Вступ до спеціальності: роб. навч. прогр. [для студ. напр. підгот. 6.010102 «Початкова освіта»] / уклад. І.Г. Сухопара, А.І. Мовчун. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – 14 с.

Розробники:

Сухопара Ірина Геннадіївна, викладач кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Мовчун Антоніна Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін

Протокол №1 від 02 вересня 2016 року

Завідувач кафедри початкової освіти та
методик гуманітарних дисциплін

 - С.М. Мартиненко

Заступник директора
з науково-методичної та навчальної роботи

 М.А. Машовець

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <i>0101 Педагогічна освіта</i>	Нормативна	
	Напрямок підготовки <i>6.010102 Початкова освіта</i>		
Модулів – 4	Спеціальність (професійне спрямування): вчитель початкової школи	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1-й	
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	Лекції	
		28 год.	8 год.
		Семінарські	
		28 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		56 год.	108 год.
		Модульний контроль: 8 год.	
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів потреби професійного розвитку, що може бути реалізованою за умови розуміння особливостей майбутньої професії та самоорганізації педагогічної діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

– визначити особливості, структуру педагогічної діяльності, її суспільне значення, а також сприяти здобуттю теоретичних знань, виробленню вмінь і навичок для успішної самореалізації у майбутній професійній діяльності;

– сформувати знання про систему освіти України, типологію загальноосвітніх навчальних закладів, визначити завдання школи першого ступеня, права та обов'язки вчителя;

– ознайомити з сутністю педагогічної культури, педагогічною етикою, сприяти формуванню власної педагогічної культури;

– формувати знання про особливості, функції, стилі, структуру, правила спілкування вчителя початкової школи з колегами, учнями та їхніми батьками;

– ознайомити з раціональними формами і методами самостійної роботи студентів у процесі оволодіння фахом;

– сприяти особистісно-професійному становленню майбутнього вчителя початкової школи.

Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності» спрямована на формування у студентів таких компетентностей.

Загальні компетентності:

– **соціальна** – вміння студентів виконувати практичні завдання в парі, групі, команді, узгоджувати та підпорядковувати свої цілі загальній меті, знаходити компроміс під час роботи в команді, працювати під керівництвом лідера, бути лідером;

– **інформаційна** – здатність знаходити та використовувати інформацію із різних джерел відповідно до завдань, ефективно застосовувати інформаційні технології у соціальній і професійній діяльності;

– **комунікативна** – здатність до продуктивного спілкування з колегами, учнями, їхніми батьками на основі поваги, розуміння, толерантності; подання необхідної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи сучасні інформаційно-комунікаційні технології;

– **самоосвітня** – здатність до самостійного оволодіння знаннями, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію.

Професійні компетентності (педагогічні):

– **освітня** – володіння базовими педагогічними знаннями, а саме з основ педагогічної діяльності, педагогічної культури, педагогічного спілкування; застосування теоретичних знань на практиці, використання отриманої інформації у власній педагогічній діяльності;

– **психологічна** – володіння психолого-педагогічними знаннями про вікові

особливості дітей молодшого шкільного віку; формування педагогічного мислення; здатність будувати педагогічну діяльність на основі психологічних концепцій розвитку особистості;

– **діагностична** – здатність застосовувати діагностичні методики для виявлення власних педагогічних здібностей, подальшого професійного розвитку;

– **рефлексивна** – вміння адекватно аналізувати власні дії, робити висновки, приймати рішення.

Фахові компетентності:

– **здоров'язбережувальна** – особистісне ціннісне ставлення майбутнього вчителя до власного здоров'я і здоров'я учнів, створення комфортних умов для їх навчання, виховання і розвитку;

– **методична** – знання основ педагогічної діяльності, її функцій, методичних завдань вчителя початкової школи;

– **практично-творча** – формування критичного мислення, застосування знань та вмінь під час вирішення педагогічних проблем; здатність будувати власну педагогічну діяльність, виявляючи оригінальність і творчість.

У процесі вивчення навчальної дисципліни передбачаються такі програмні **результати навчання:**

– здатність продемонструвати знання та розуміння основ педагогічної діяльності, педагогічної культури, педагогічного спілкування;

– вміння проводити діагностику на вияв власних педагогічних здібностей;

– навички працювати самостійно та в команді, уміння отримати результат в умовах обмеженого часу, виявляючи оригінальність, креативність, творчість;

– вміння ефективно встановлювати взаємодію та спілкуватися з учнями, батьками, колегами на основі поваги, розуміння, толерантності;

– навички міжособистісного впливу на учнів, їх батьків, колег;

– вміння обговорювати та вирішувати педагогічні ситуації та задачі;

– вміння здійснювати пошук і огляд інформаційних джерел для виконання поставленого завдання, подачі у стислій формі усно та письмово;

– вміння застосування різноманітних інформаційних джерел у професійній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Тема 1. Педагогічна діяльність вчителя початкової школи

Виникнення і становлення педагогічної діяльності. Непрофесійна педагогічна діяльність. Педагогічна діяльність як професія. Педагог, спектр педагогічної професії.

Основні компоненти професійно-педагогічної діяльності: мета, суб'єкт, об'єкт, результат діяльності. Види професійної педагогічної діяльності – викладання, виховання, класне керівництво, позашкільна, методична, науково-дослідна, організаторська, управлінська робота, професійне самовдосконалення.

Особливості педагогічної діяльності.

Структура педагогічної діяльності. Основні функції педагогічної професії.

Творчий характер педагогічної діяльності. Сучасні вимоги до педагогічної діяльності.

Основні поняття теми: педагогічна діяльність, непрофесійна та професійна педагогічна діяльність, педагог, учитель, особливості, структура та функції педагогічної діяльності вчителя.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 5.

Додаткова: 1, 3, 5.

Тема 2. Професійна компетентність вчителя початкової школи

Професійна компетентність вчителя. Основні групи ключових компетентностей учителя, їх характеристика.

Професійне самовдосконалення вчителя. Самоосвіта і самовиховання як складові професійного самовдосконалення. Основні етапи самовиховання майбутнього педагога. Прийоми самовиховання вчителя.

Основні поняття теми: професійна компетентність, соціальні, мотиваційні, функціональні компетентності, професійне самовдосконалення, самоосвіта, самовиховання.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 5.

Додаткова: 1, 3.

Змістовий модуль 2.

ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЯК ОСНОВНЕ МІСЦЕ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Тема 3. Система освіти в Україні

Загальне уявлення про систему освіти в Україні. Структура системи освіти в Україні. Завдання закладів освіти. Основні типи загальноосвітніх навчальних закладів. Позашкільні заклади освіти в Україні.

Можливості професійного росту педагога в системі освіти. Загальноосвітній навчальний заклад як основне місце професійної діяльності вчителя. Основні нормативно-правові документи, які визначають завдання, зміст та організацію навчально-виховного процесу в загальноосвітніх закладах. Завдання загальноосвітніх навчальних закладів.

Професійні права та обов'язки педагогів.

Основні поняття теми: система освіти, структура системи освіти, загальноосвітні навчальні і позашкільні заклади освіти, загальноосвітній навчальний заклад, навчально-виховний процес, права та обов'язки педагогів.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 5.

Додаткова: 1.

Тема 4. Школа першого ступеня в Україні

Школа першого ступеня – початкова ланка загальної середньої освіти України. Основні завдання початкової школи. Типи шкіл першого ступеню.

Основні функції вчителя початкової школи, вихователя групи продовженого дня, заступника з навчально-виховної роботи, директора загальноосвітнього навчального закладу.

Особистісно-орієнтована модель початкової школи.

Дитина молодшого шкільного віку, її основні анатомо-фізіологічні, психічні характеристики.

Особливості виховання, навчання та розвитку молодшого школяра.

Права та обов'язки учнів.

Основні поняття теми: школа першого ступеня, завдання початкової школи, функції вчителя початкової школи, дитина молодшого шкільного віку, права та обов'язки учнів.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 4, 5.

Додаткова: 1, 4, 5.

Змістовий модуль 3. ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА ВЧИТЕЛЯ

Тема 5. Педагогічна культура вчителя початкової школи

Соціальна значущість педагогічної культури. Педагогічна культура як частина загальнолюдської культури. Гуманістичний тип педагогічної культури, її цінності. Основні характеристики особистісно-орієнтованої педагогічної культури.

Основні складові педагогічної культури: гуманістична педагогічна позиція та особистісні якості, професійні знання та культура, педагогічне мислення, професійні вміння та творчий характер педагогічної діяльності, саморегуляція особистості.

Рівні педагогічної культури – високий, середній, низький, їх характеристика.

Педагогічна етика вчителя.

Поняття педагогічного такту. Погляди педагогів на педагогічний такт.

Сутність педагогічного такту та його основні ознаки. Поради щодо оволодіння педагогічним тактом молодому вчителю.

Основні поняття теми: культура, педагогічна культура, складові педагогічної культури вчителя, рівні педагогічної культури вчителя, педагогічна етика, педагогічний такт.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова: 1, 4, 5.

Тема 6 . Індивідуальний стиль викладання вчителя

Стиль педагогічної діяльності вчителя. Основні стилі педагогічної діяльності вчителя, їх характеристика.

Імідж сучасного вчителя початкової школи. Внутрішні та зовнішні складові іміджу вчителя початкової школи. Вимоги до зовнішності вчителя. Педагогічна техніка вчителя початкової школи.

Основні поняття теми: стиль педагогічної діяльності вчителя, їх типи, педагогічна техніка, імідж вчителя.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Змістовий модуль 4.

ПЕДАГОГІЧНЕ СПІЛКУВАННЯ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Тема 7 . Педагогічне спілкування вчителя початкової школи

Педагогічне спілкування як вид професійної діяльності вчителя початкової школи. Функції педагогічного спілкування. Структура педагогічного спілкування. Стилi педагогічного спілкування.

Основні складові продуктивного спілкування на уроці. Структура спілкування вчителя початкової школи з учнями на уроці. Основні способи впливу на молодшого школяра у спілкуванні. Основні складові успішного спілкування з батьками. Структура спілкування вчителя початкової школи з батьками учнів. Взаємодія з батьками у вихованні школярів.

Толерантність та взаємоповага у спілкуванні з колегами. Культура мовлення вчителя початкової школи.

Основні поняття теми: педагогічне спілкування, його функції, етапи, стилі педагогічного спілкування, взаємодія вчителя з батьками, культура мовлення.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	у тому числі						у тому числі					
	л	с	лаб	с.р.	МКР	л	с	лаб	с.р.	МКР		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль I. Особливості професійної діяльності вчителя початкової школи												
Тема 1. Педагогічна діяльність вчителя початкової школи		4	4		6			2	2		14	
Тема 2. Професійна компетентність вчителя		4	2		8						15	
Модульний контроль	2					2						
Разом	30	8	6		14	2		2	2		29	
Змістовий модуль II. Загальноосвітній навчальний заклад як основне місце професійної діяльності вчителя початкової школи												
Тема 3. Система освіти в Україні		4			6						14	
Тема 4. Школа першого ступеня в Україні		4	6		8			2	2		15	
Модульний контроль	2					2						
Разом	30	8	6		14	2		2	2		29	
Змістовий модуль III. Педагогічна культура вчителя початкової школи												
Тема 5. Педагогічна культура вчителя початкової школи		4	6		6			2			15	
Тема 6. Індивідуальний стиль викладання вчителя		2	2		8						15	
Модульний контроль	2					2						
Разом	30	6	8		14	2		2			30	
Змістовий модуль IV. Педагогічне спілкування вчителя початкової школи												
Тема 7. Педагогічне спілкування вчителя початкової школи		6	8		14			2			20	
Модульний контроль	2					2						
Разом	30	6	8		14			8	4		20	
Усього годин	120	28	28		56	8		8	4		108	

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Соціальна роль вчителя початкової школи, його функції.	2
2.	Вимоги до особистості вчителя початкової школи.	2
3.	Основні компетентності вчителя початкової школи.	2
4.	Урок як основна форма навчальної діяльності у початковій школі.	2
5.	Особливості роботи вчителя початкової школи з молодшими школярами.	2
6.	Розвивальна та виховна функції позакласної роботи з учнями початкової школи.	2
7.	Імідж сучасного вчителя початкової школи.	2
8.	Педагогічна техніка вчителя початкової школи.	2
9.	Вимоги до зовнішності вчителя початкової школи.	2
10.	Стилі педагогічної діяльності вчителя.	2
11.	Особистісно-орієнтоване спілкування вчителя початкової школи.	2
12.	Методика формування індивідуального педагогічного стилю спілкування.	2
13.	Основні способи впливу на молодшого школяра у спілкуванні.	2
14.	Культура мовлення вчителя початкової школи.	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1.	Тема 1. Педагогічна діяльність і особистість вчителя початкових класів Ознайомитись з працею В. О. Сухомлинського «Сто порад учителю» і занотувати 5 найбільш актуальних сьогодні порад для вчителя початкової школи – 5 балів.	6	5
2.	Тема 2. Професійна компетентність вчителя початкової школи Дати визначення поняття «професійна компетентність», представити схематично структуру професійної компетентності	8	5
3.	Тема 3. Система освіти в Україні Представити структуру системи освіти в Україні у графічному вигляді – 5 балів.	6	5
4.	Тема 4. Школа першого ступеня в Україні Написати есе на тему «Якою я бачу сучасну початкову школу»	8	5

5.	Тема 5 . Педагогічна культура вчителя початкової школи Пригадати та описати проблемну педагогічну ситуацію, свідком якої Ви були, запропонувати своє розв'язання проблеми	6	5
6.	Тема 6 . Індивідуальний стиль викладання вчителя Описати свій бажаний власний стиль педагогічної діяльності та кроки, які необхідно зробити	8	5
7.	Тема 7 . Педагогічне спілкування вчителя початкової школи Складіть план власного стилю спілкування з учнями початкової школи –	14	10
	Разом	56 год.	40 балів

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•*Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

•*Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•*Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат, есе.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Мак. сума балів
Форми роботи	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV	
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	
Лекції	2	2	2	2	2	1	3	14
Семінарські заняття	16	8		24	24	8	32	112
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	10	40
МКР	25		25		25		25	100
266:100=2,66 РК – 2,66								266

Рейтинговий показник успішності

Оцінка ECTS	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1– 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

10. Методичне забезпечення

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ мультимедійні презентації;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

11. Рекомендована література

Основна

1. Волинець К. І. Вступ до спеціальності: початкова освіта. Модуль 2 : навч. посіб. / К. І. Волинець, О. М. Ващенко, Т. В. Кравченко. – Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2011. – 148 с.
2. Кузьмінський А.І. Педагогіка: Підручник/ А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 418 с.
3. Мазоха Д. С. На шляху до педагогічної майстерності (Вступ до спеціальності); Навчальний посібник / Д. С. Мазоха. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 168 с.
4. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи : [підр. Для студ. пед. факультетів] / О.Я. Савченко. – К. : Абрис, 1997.
5. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії : Навч. посіб. для студентів вищих пед. закладів освіти / М. М. Фіцула. – Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2003. – 136 с.

Додаткова:

1. Гончаренко С. Український педагогічний словник / С. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
2. Кан-Калик В. А. Учителю о педагогическом общении / В. А. Кан-Калик. – М., 1987. – 190 с.
3. Карнеги Д. Как завоевывать друзей и оказывать влияние на людей / Дейл Карнеги. – М. : Прогресс, 2010. – 180 с.
4. Педагогічна майстерність: підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін. за ред. І.А. Зязюна. - 2-ге вид., доп.і переробл. – К. : Вища школа, 2004. – 422 с.
5. Сухомлинський В. О. Сто порад учителю / В. О. Сухомлинський. – К. : Радянська школа, 1988. – 304 с.
6. Чернявская А. П. Педагогическая техника в работе учителя / А.П. Чернявская. – М. : Центр «Педагогический поиск», 2001. – 176 с.

Навчально-методична карта дисципліни «Вступ до спеціальності»

Разом: 120 год., лекції – 28 год., семінарські заняття – 28 год., самостійна робота – 32 год., модульний контроль – 8 год.

Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III	Змістовий модуль IV
Назва модуля	Особливості професійної діяльності вчителя початкової школи			
Кількість балів за модуль	28 балів			
Лекції	2	3	4	5
Теми лекцій	Сутність педагогічної діяльності вчителя	Особливості педагогічної діяльності вчителя	Професійна компетентність вчителя	Професійне самовдосконалення майбутнього
Теми семінарських занять	Соціальна роль вчителя початкової школи	Вимоги до вчителя початкової школи	Основні компетентності вчителя	Система освіти в Україні
Самостійна робота	10 балів			
Теми поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)	Модульна контрольна робота 4 (25 балів)
Підсумковий контроль	266 балів			

